

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-1021/321

Ankara

25/4 /2005

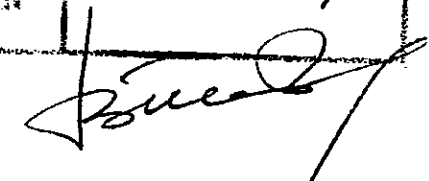
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 12/1/2005 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti ile Tunus Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Alanı Tesis Eden Ortaklık Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

Eki :
1- Kanun Tasarısı
2- Gerekçe

T. B. M. M. BAŞKANLIĞI	
Tali Kom.	- Plan ve Bütçe
Ekos. B. D.	- Dışişleri
Tarih	1.02.2005 1/951
A. B. D. M. D.	K. D. B. D.
	

GEREKÇE

Türkiye Cumhuriyeti ile Tunus Cumhuriyeti arasında 25 Kasım 2004 tarihinde Tunus'ta imzalanan Ortaklık Anlaşması, Taraflar arasında, Dünya Ticaret Örgütü ile Ticaret ve Tarifeler Genel Anlaşması (1994) prensipleri doğrultusunda, aşamalı olarak bir serbest ticaret alanı tesis edilmesini öngören tercihli bir anlaşmadır.

Türkiye, Avrupa Birliği ile Gümrük Birliği'nin işleyişine ilişkin kuralları belirleyen 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı'nın bir gereği olarak, dış ticaret politikasını AB'nin Ortak Ticaret Politikası ile uyumlaştırmaktadır. Türkiye, Batı Avrupa bölgesinde başlayan ve zaman içerisinde Merkezi ve Doğu Avrupa ülkeleri ile Akdeniz ülkelerini de kapsayan ekonomik bütünleşme sürecine katılım yönündeki ilk adımını, Avrupa Ekonomik Topluluğu ile yaptığı Ortaklık Anlaşması ile atmış, bunu EFTA Devletleri, İsrail, Romanya, Litvanya, Macaristan, Estonya, Çek Cumhuriyeti, Slovak Cumhuriyeti, Bulgaristan, Polonya, Slovenya, Letonya, Makedonya, Bosna-Hersek ve Hırvatistan ile yürürlüğe konulan serbest ticaret anlaşmaları izlemiştir.

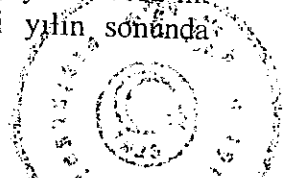
AB'nin 1 Mayıs 2004 tarihindeki genişlemesi çerçevesinde, ülkemizin STA akdetmiş olduğu 8 ülkenin tam üye olması nedeniyle, Çek Cumhuriyeti, Slovak Cumhuriyeti, Slovenya, Polonya, Macaristan, Estonya, Letonya, Litvanya ile akdedilmiş bulunan anlaşmalar yürürlükten kaldırılmıştır. Ayrıca, ülkemiz ile Fas Krallığı arasındaki Serbest Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun 27 Ekim 2004 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanmıştır. Benzer şekilde, ülkemiz ile Filistin Yönetimi Adına Filistin Kurtuluş Örgütü arasında 20 Temmuz 2004 tarihinde İstanbul'da imzalanan Geçici Serbest Ticaret Anlaşması TBMM'ye gönderilmiştir.

Diğer taraftan, evvelce de ifade olunduğu üzere, ülkemiz, dinamik bir nitelik arz eden AB Ortak Ticaret Politikasına uyum sürecinde, AB'nin Akdeniz ülkelerine yönelik "Barselona Süreci" olarak adlandırılan yaklaşımını yakından takip etmektedir. AB'nin Tunus ile 17 Temmuz 1995 tarihinde imzaladığı ve 1 Mart 1998 tarihinde yürürlüğe konulan "Avrupa-Akdeniz Ortaklık Anlaşması" çerçevesinde, Tunus ile aramızda bir serbest ticaret alanı oluşturulmasına yönelik müzakereler Ekim 1998 tarihi itibarıyla başlatılmış ve Tunus sanayicilerinin çekinceleri nedeniyle altı yıl gibi uzun bir süre içinde tamamlanabilmiştir. Anlaşma, Armonize Mal Tanımlama Sisteminin 25 ile 97'nci fasılları arasında yer alan sanayi ürünleri ile başlangıç olarak seçilmiş bir kısım tarım ürünüde sağlanacak pazara giriş kolaylıklarını içermektedir.

Anlaşmanın başlıca hedefleri; esas itibarıyla Taraflar arasındaki ekonomik işbirliğinin artırılması ve güçlendirilmesi, mal ticaretindeki kısıtlamaların kaldırılması, uygun rekabet koşullarının yaratılması, karşılıklı yatırımların teşvik edilmesi, Tarafların üçüncü ülke piyasalarındaki ticaret ve işbirliğinin geliştirilmesidir.

Anlaşma, Tarafların AB ile mevcut Anlaşmaları çerçevesinde, karşılıklılık esasına dayanan asimetrik modele sahiptir. Buna göre, Türkiye, Tunus menşeli tüm sanayi ürünlerine uygulanan gümrük vergilerini Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihte kaldıracaktır.

Anlaşma'da Tunus'un Türk menşeli sanayi ürünlerine ilişkin indirim takvimi I sayılı Protokol ile düzenlenmektedir. Buna göre, anılan Protokol'ün I sayılı Listesinde yer alan ülkemiz menşeli sanayi mallarına uygulanan gümrük vergisi ve eş etkili vergiler, yıllık %12'lik indirimlerle (7'nci yılda yapılacak son indirim % 16 olacaktır), 7'nci yılın sonunda

sıfırlanacaktır. Tunus açısından daha büyük hassasiyet arz eden II sayılı Liste kapsamı ürünlerdeki gümrük vergileri ve eş etkili vergiler ise, Anlaşmanın yürürlüğe girişinden iki yıl sonra %9. takip eden yıllarda ise yıllık %13'lük indirimlerle, 9'uncu yılın sonunda sıfırlanacaktır.

Söz konusu Listeler, ürün kompozisyonu bakımından, esas itibariyle, AB-Tunus Ortaklık Anlaşmasında indirim takvimine tabi Listeler ile uyumludur. Tek esaslı fark, AB'ye karşı aşamalı indirime konu olmasına rağmen, Tunus'un, 'organik kimyasal müstahsallar (29 uncu fasıl)'ı, sıvı dielektrik transformatörlerini ve kanuni vergileri sıfır olan ürünleri ülkemiz açısından istisna ürünler kapsamına almış olmasıdır.

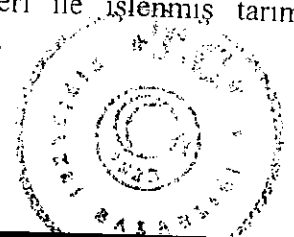
I sayılı Liste kapsamında başlıca; ham mermer ve travertenler, plastik mamulleri, tekstil iplikleri, sentetik/suni filamentten mensucat, tüller, örme tüylü mensucat, bazı seramik mamulleri, filmaşın, demir-çelik çubuklar ve teller, demir-çelikten eşya, beyaz eşya aksam ve parçaları, binek otomobilleri ve bunların aksam ve parçaları yer almaktadır.

Liste II'de ise, klinker, çimento, kozmetik/parfümeri müstahzarları, sabunlar, yıkama/temizleme müstahzarları, kara taşıtlarının dış lastikleri, kağıt ve kartonlar, pamuklu mensucat, diğer dokunmuş veya örme mensucat, hazır giyim, battaniye, nevresim, porselen/seramikten eşya, cam eşya, demir-çelik mamulleri (yarı mamuller, köşeli çubuklar, L şeklinde profiller, vs.), klima cihazları, buzdolabı, çamaşır makinesi, televizyon, toplu yolcu taşıtları, yük taşıtları, vs. yer almaktadır.

Anlaşma'da ayrıca, Tunus açısından taviz dışı bırakılan ürünler III sayılı listede (negatif liste) sayılmaktadır. Anılan Liste, sanayi malları itibariyle, AB-Tunus Ortaklık Anlaşmasındaki negatif liste ile aynıdır. Listede; dokunmuş halı ve yer kaplamaları, el işi danteller, el örgüsü duvar halıları, yer bezleri, bulaşık bezleri ve kullanılmış giyim eşyası yer almaktadır.

Türkiye-Tunus Ortaklık Anlaşmasının yürürlüğe girişiyle birlikte, tabii boratlar, maden cevherleri, sodyum karbonat, kauçuktan boru ve hortumlar, pamuk ve döküntüleri, naylon/polyamid/polyester iplikleri, sentetik filament demetleri ve lifler, dokunmamış mensucat, dokunmuş kadife, pelüş, tırtıl mensucat, demir-çelikten ark kaynağı, yassı hadde demir-çelik mamulleri, bakır teller, bulaşık makineleri, sıvı dielektrik transformatörleri, iş makineleri (greyder, küreyici, yol silindirleri, vs.), bazı binek otomobilleri, zirai/ormancılık traktörleri başta olmak üzere, ağırlıklı olarak ham maddeler ile Tunus'un üretmediği nihai mamuller gümrük vergisinden istisna olarak bu ülkeye ithal edilebilecektir.

Diğer taraftan, tarım, balıkçılık ve işlenmiş tarım ürünleri itibariyle, Anlaşmanın tarım, hayvancılık ve balıkçılık ürünleri ticaretine ilişkin II sayılı Protokolü ekinde yer alan pozitif listeler temelinde son derece sınırlı sayıda temel tarım ürünü için tarife kontenjanı dahilinde taviz değişiminde bulunulmuştur. Bu kapsamda, Tunus, Türkiye menşeli nohut, fasulye, kuru üzüm, kabuksuz fındık ve fındık püresi için tarife kontenjanı çerçevesinde indirilmiş gümrük vergili taviz tanırken, Türkiye'den tarife kontenjanı kapsamında Tunus menşeli hurma, sardalye, uskumru, yumuşakçalar ile Tunus'a has acı biber sosunda (harissa) gümrük vergisi istisnası, şarapta ise gümrük vergisi indirimi elde etmiştir. Bununla birlikte, II sayılı Protokol hükümleri gereğince, Taraflar, Anlaşmanın yürürlüğe girişinden itibaren bir yıl sonra, tarım ürünlerindeki tavizli rejimi geliştirmek üzere, Ortaklık Komitesinde istişarelerde bulunacaklardır. Böylece, diğer temel tarım ve balıkçılık ürünleri ile işlenmiş tarım ürünlerinin aşamalı olarak tercihli rejime dahil edilmesi amaçlanmıştır.

Türkiye ile Tunus arasında bir serbest ticaret alanı tesis eden Ortaklık Anlaşması, sanayi ürünlerindeki gümrük vergileri, miktar kısıtlamaları ve eş etkili vergi ve önlemlerin kaldırılması, teknik mevzuat, tarım ürünlerindeki taviz değişimi, hayvan ve bitki sağlığı önlemleri, hizmetler ve yatırımlar, genel hükümler (iç vergilendirme, yapısal uyum, damping, acil durumlar, devlet tekelleri, korunma önlemleri, ödemeler, menşe kuralları, devlet yardımları, fikri, sınai ve ticari mülkiyet hakları, kamu ihaleleri ve kurumsal hükümler) hususlarında düzenlemeler içermektedir.

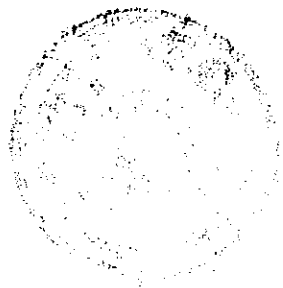
Ayrıca, Anlaşmaya derç edilen "ekonomik ve teknik işbirliği" bölümü, 1992 tarihli Türkiye-Tunus Ticaret, Ekonomik ve Teknik İşbirliği Anlaşması hükümlerini de içerecek tarzda kaleme alınmış olup, anılan İşbirliği Anlaşmasının feshedilmesi de kararlaştırılmıştır. Ekonomik ve teknik işbirliği kapsamında, Tarafların; iktisadi, ilmi, teknik ve ticari işbirliğini geliştirmek üzere her türlü gayreti göstermek, ayrıca, Avrupa-Akdeniz sürecine dahil ülkeler başta olmak üzere, bölge ülkeleri arasındaki işbirliğini geliştirmeyi amaçlayan faaliyetleri teşvik etmek hedefleri ortaya konmaktadır.

Taraflar arasındaki işbirliği ve teknik yardımların esas olarak; bebek endüstrilere, ticaretin serbestleşmesinden zarar gören sektörlerle, kapasite artışına, müşterek teşebbüslerin desteklenmesine ve ikili girişimlere yöneltilmesi öngörülmektedir. Anlaşmada; sanayi, tarım, hizmetler, KOBİ'ler, ticaretin geliştirilmesi ve yatırımların teşviki hususları iki ülke arasındaki temel işbirliği alanları olarak hüküm altına alınmış ve söz konusu alanlarda, Türkiye'nin Tunus'a teknik yardım sağlaması öngörülmüştür.

Tercihli ticarete tatbik edilecek menşe kuralları, Anlaşmanın III sayılı Protokolü ile düzenlenmektedir. Taraflar, ikili ticarete, Pan-Avrupa-Akdeniz Menşe Kümülasyonu sistemi kapsamındaki uyumlaştırılmış menşe kurallarını tatbik etmeyi kabul etmişlerdir.

Anlaşma, Tarafların diğer üçüncü ülkeler ile tercihli ilişki kurmasına engel teşkil etmemekte olup, süresiz olarak imzalanmıştır. Ancak, Taraflardan birisinin yazılı bir bildirimde bulunması durumunda, Anlaşma, fesih bildiriminin diğer Tarafa ulaştığı tarihten sonraki yedinci ayın birinci günü sona erecektir.

Tunus ile 2003 yılında bir önceki yıla göre % 68,1 oranında artarak 319 milyon dolar olarak gerçekleşen ticaret hacmimizin kısa sürede artırılması ve ticaretin çeşitlendirilmesi hedeflenmektedir.

T/ 302

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE TUNUS CUMHURİYETİ ARASINDA SERBEST TİCARET
ALANI TESİS EDEN ORTAKLIK ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI**

Madde 1- 25 Kasım 2004 tarihinde Tunus'ta imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ile Tunus Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Alanı Tesis Eden Ortaklık Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

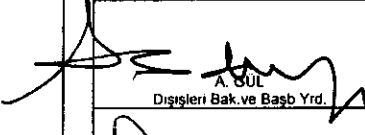
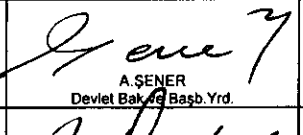
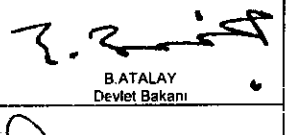
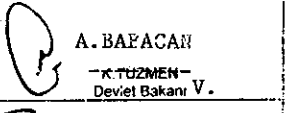
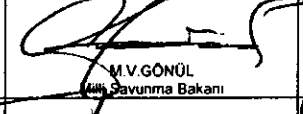
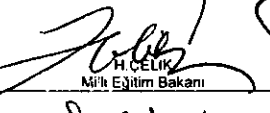
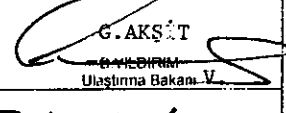
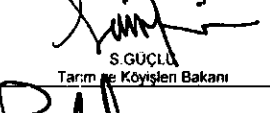
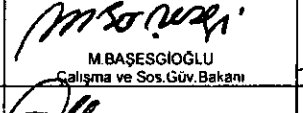
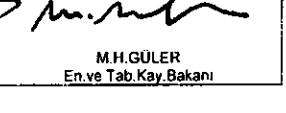
Madde 2- Bu Kanunla onaylanması uygun bulunan Anlaşmanın eki cetvellerde değişiklik yapmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Madde 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 4- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

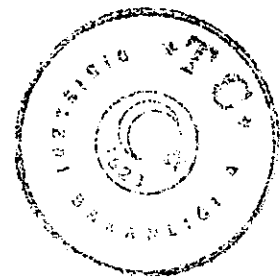
RECEP TAYYİP ERDOĞAN
BAŞBAKAN

 A. GÜL Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.	 A. ŞENER Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 M. A. ŞAHİN Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 B. ATALAY Devlet Bakanı
 A. BABACAN Devlet Bakanı	 M. AYDIN Devlet Bakanı	 G. AKSİT Devlet Bakanı	 A. BAFACAN Devlet Bakanı V.
 C. ÇİÇEK Adalet Bakanı	 M. V. GÖNÜL Millî Savunma Bakanı	 A. AKSU İçişleri Bakanı	 A. ŞENER Maliye Bakanı V.
 H. ÇELİK Millî Eğitim Bakanı	 Z. ERGÜLEN Bayındırlık ve İskan Bakanı	 R. AKDAĞ Sağlık Bakanı	 G. AKŞİT Ulaştırma Bakanı V.
 S. GÜÇLÜ Tarım ve Köylere İşleri Bakanı	 M. BAŞESGİOĞLU Çalışma ve Sos. G. v. Bakanı	 A. COŞKUN Sanayi ve Ticaret Bakanı	 M. H. GÜLER En. ve Tab. Kay. Bakanı
 E. MUMCU Kültür ve Turizm Bakanı	 O. PEPE Çevre ve Orman Bakanı		

Dosya No.

101-1021

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
İLE
TUNUS CUMHURİYETİ
ARASINDA
SERBEST TİCARET ALANI TESİS EDEN
ORTAKLIK ANLAŞMASI

CA

7-7

**Türkiye Cumhuriyeti
ile
Tunus Cumhuriyeti
Arasında
Serbest Ticaret Alanı Tesis Eden Ortaklık Anlaşması**

DİBÂCE

Türkiye Cumhuriyeti ve Tunus Cumhuriyeti (bundan böyle «Taraflar» olarak veya uygun olduğu yerlerde Türkiye ve Tunus diye adlandırılacaktır)

İki ülke arasındaki iktisadi işbirliğinin gelişimine katkıda bulunmak ve karşılıklı ticari mübadelelerin kapsamını artırmak amacıyla, mevcut dostane ilişkileri, özellikle iktisadi işbirliği ve ticaret alanlarında geliştirmek ve güçlendirmek arzusuyla,

Avrupa'daki ve Akdeniz Havzası'ndaki iktisadi bütünleşme sürecine etkin olarak katılmak hususundaki niyetlerini teyid ederek, bu süreci güçlendirmenin yollarını ve araçlarını araştırmak hususunda işbirliğinde bulunmaya hazır olduklarını ifade ederek;

Türkiye ile Avrupa Ekonomik Topluluğu arasında Ortaklık tesis eden Anlaşmayı ve Avrupa Toplulukları ve Üye Devletleri ile Tunus Cumhuriyeti arasında Ortaklık tesis eden Avrupa-Akdeniz Anlaşması'nı dikkate alarak;

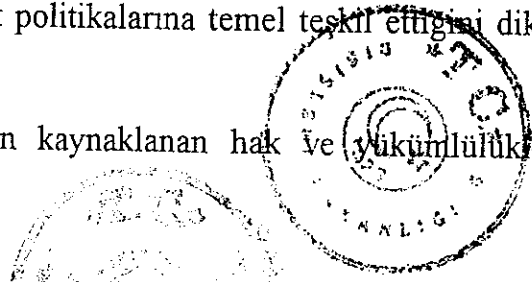
İşbu Anlaşmaya Taraf olanların kendi aralarında ve başlıca ticari ortakları ile geliştirdikleri işbirliğinden edindikleri tecrübeyi göz önünde tutarak;

Ticaretlerinin ahenkli bir şekilde gelişmesini teşvik etmek ve işbu Anlaşma ile kapsamayan alanlar da dahil olmak üzere, ortak menfaat alanlarında karşılıklı işbirliğini artırmak ve çeşitlendirmek, böylece eşitliğe, ayrımcılık yapmamaya, haklar ve ödevler arasında dengeye dayalı bir çerçeve ve destekleyici bir çevre yaratmak amacıyla harekete geçmek hususunda hazır olduklarını beyan ederek;

Tarafların çok taraflı ticaret sisteminin sürekli takviye edilmesi hususundaki karşılıklı menfaatlerine atıfta bulunarak ve 1994 Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması (bundan böyle "GATT 1994" olarak adlandırılacaktır) ile Dünya Ticaret Örgütü'nün (bundan böyle "DTÖ" olarak adlandırılacaktır) hükümlerinin ve araçlarının dış ticaret politikalarına temel teşkil ettiğini dikkate alarak;

Tarafların, GATT 1994 ve DTÖ'den kaynaklanan hak ve yükümlülüklerini hesaba katarak;

CD

Bu amaçla, özellikle serbest ticaret alanlarının kurulmasına ilişkin hükümler olmak üzere, işbu Anlaşmanın hükümlerine uygun olarak, Taraflar arasındaki ticarete engellerin tedricen kaldırılmasını hedefleyen hükümleri belirlemek hususunda kararlı olarak;

Ticaretin gelişmesinin ve iktisadi ve teknik alanlardaki işbirliğinin, her iki ülkenin hızlı kalkınma stratejilerinin temel unsurlarından biri olduğuna inanarak;

Bu amaçların takibi için aşağıdaki Anlaşmayı (bundan böyle "işbu Anlaşma" olarak adlandırılacaktır) akdetmeye karar vermişlerdir:

CD

24

MADDE 1

Amaçlar

İşbu Anlaşmanın amaçları şunlardır:

- a) iki ülke halklarının hayat standartlarını yükseltmek maksadıyla, Taraflar arasındaki iktisadi işbirliğini artırmak ve geliştirmek;
- b) tarım ürünleri de dahil olmak üzere, mal ticaretindeki güçlükleri ve kısıtlamaları tedricen ortadan kaldırmak;
- c) karşılıklı ticaretin genişletilmesi vasıtasıyla, Taraflar arasındaki iktisadi ilişkilerin ahenkli şekilde gelişmesini teşvik etmek;
- d) Taraflar arasındaki ticarete adil rekabet şartlarını sağlamak;
- e) her iki ülkedeki ortak yatırımların geliştirilmesi başta olmak üzere, yatırımların daha fazla desteklenmesi için şartları yaratmak;
- f) Tarafların üçüncü ülke pazarlarındaki ticaret ve işbirliğini artırmak.

BAŞLIK I

MALLARIN SERBEST DOLAŞIMI

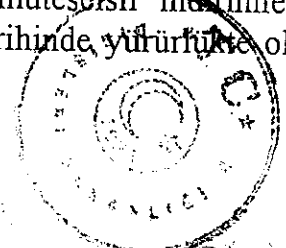
MADDE 2

Taraflar, işbu Anlaşmanın hükümlerine dayanarak ve GATT 1994'ün XXIV'üncü Maddesi ile DTÖ'yü kuran Anlaşmanın eki mal ticaretine ilişkin diğer çok taraflı anlaşmalara uygun olarak, aralarındaki ticaretin önemli bir kısmını kapsayacak şekilde, Anlaşmanın yürürlüğe girişinden itibaren azami dokuz yılda sona erecek geçiş dönemi içerisinde, kendi aralarında tedricen bir serbest ticaret alanı tesis edeceklerdir.

MADDE 3

Temel Vergiler ve Malların Sınıflandırılması

1. Taraflar arasındaki işbu Anlaşmanın kapsadığı ticarete, Taraflar, ithal edilen malların sınıflandırılmasında kendi Gümrük Tarifelerini uygulayacaklardır.
2. Her bir ürün için, işbu Anlaşma ile tesis edilen müteselsil indirimlerin uygulanacağı temel vergi, Tarafların 1 Ocak 2004 tarihinde yürürlükte olan En Çok Kayrılan Ülke (MFN) vergileridir.

CD

3. Eger, 1 Ocak 2004 tarihinden sonra, özellikle DTÖ'deki tarife müzakerelerinden kaynaklanan indirimler olmak üzere, erga omnes bazda tarife indirimi uygulanırsa, söz konusu indirilmiş vergiler, indirimlerin uygulandığı tarihten itibaren ikinci fıkrada belirtilen temel vergilerin yerini alacaktır.
4. Taraflar, temel vergileri konusunda birbirlerini bilgilendireceklerdir.

BÖLÜM I SANAYİ ÜRÜNLERİ

MADDE 4 Kapsam

Bu Bölümün hükümleri, işbu Anlaşmanın 11'inci Maddesinin ikinci fıkrasında yer alan tanımın kapsadığı ürünler hariç tutulmak üzere, Armonize Mal Tanımlaması ve Kodlama Sistemi'nin 25 ila 97'nci fasılları arasında yer alan Taraf ülkeler menşeli ürünlere uygulanacaktır.

MADDE 5 İthalat Gümrük Vergileri ve Eş Etkili Vergiler

1. İşbu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, Taraflar arasındaki ticarete, ithalata hiçbir yeni gümrük vergisi veya eş etkili vergi konulmayacak, halen uygulananlar ise artırılmayacaktır.
2. İthalattaki gümrük vergileri ve eş etkili vergiler, işbu Anlaşmanın Protokol I hükümlerine göre kaldırılacaktır.

MADDE 6 Mali Nitelikteki Gümrük Vergileri

İthalat gümrük vergilerinin kaldırılmasıyla ilgili hükümler mali nitelikteki gümrük vergilerine de uygulanacaktır.

MADDE 7 İhracat Gümrük Vergileri ve Eş Etkili Vergiler

GATT 1994'ün hükümlerine hâle getirmeksizin:

1. İşbu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, Taraflar arasındaki ticarete, ihracata hiçbir yeni gümrük vergisi veya eş etkili vergi konulmayacaktır.
2. Taraflar arasındaki bütün ihracat gümrük vergileri ve eş etkili vergiler işbu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihte kaldırılacaktır.

ed

27

MADDE 8

İthalat Miktar Kısıtlamaları ve Eş Etkili Önlemler

GATT 1994'ün hükümlerine hâlel getirmeksizin:

1. İşbu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, Taraflar arasındaki ticarete, ithalata hiçbir yeni miktar kısıtlaması veya eş etkili önlem konulmayacaktır.
2. Taraflar arasındaki bütün ithalat miktar kısıtlamaları ve eş etkili önlemler işbu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihte kaldırılacaktır.

MADDE 9

İhracat Miktar Kısıtlamaları ve Eş Etkili Önlemler

GATT 1994'ün hükümlerine hâlel getirmeksizin:

1. İşbu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, Taraflar arasındaki ticarete, ihracata hiçbir yeni miktar kısıtlaması veya eş etkili önlem konulmayacaktır.
2. Taraflar arasındaki bütün ihracat miktar kısıtlamaları ve eş etkili önlemler işbu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihte kaldırılacaktır.

MADDE 10

Teknik Düzenlemeler

1. Tarafların, teknik düzenlemeler, standartlar ve uygunluk değerlendirmesine ilişkin hakları ve yükümlülükleri DTÖ Ticarete Teknik Engeller Anlaşması çerçevesinde yürütülecektir.
2. Taraflar, birbirlerinin sistemlerinin anlaşılmasının artırılmasını ve pazarlarına girişin kolaylaştırılmasını teminen ve bu suretle karşılıklı tanıma anlaşmalarına zemin hazırlayarak, teknik düzenlemeler, standartlar ve uygunluk değerlendirmesi alanında işbirliğini güçlendireceklerdir. Taraflar, bu Maddede ifade edilen hedefin tatbikinin incelenmesi için Ortaklık Komitesinde istişarelerde bulunacaklardır.
3. Birinci fıkranın hükümlerine hâlel getirmeksizin, Taraflardan birinin ticarete teknik engel oluşturulabilecek veya engel oluşturan önlemler alması halinde, Taraflar, DTÖ Ticarete Teknik Engeller Anlaşması ile uyumlu olarak uygun bir çözüme ulaşmak amacıyla, Ortaklık Komitesi bünyesinde derhal istişarelerde bulunmak hususunda uzlaşmışlardır.

BÖLÜM II

TEMEL TARIM, İŞLENMİŞ TARIM VE BALIKÇILIK ÜRÜNLERİ

MADDE 11

Kapsam

1. Bu Bölümün hükümleri, Taraf ülkeler menşeli temel tarım, işlenmiş tarım ve balıkçılık ürünlerine uygulanacaktır.
2. İşbu Anlaşmanın amaçlarına göre, "temel tarım, işlenmiş tarım ve balıkçılık ürünleri" (bundan böyle "tarım ürünleri" olarak anılacaktır) terimi, DTÖ'nün tarım ürünleri tanımının kapsadığı ürünler ile balık ve balıkçılık ürünleri ve 3302 10 29 ve 4501 gümrük tarife pozisyonları anlamına gelmektedir.

MADDE 12

Taviz Değişimi

1. İşbu Anlaşmanın Tarafları, Protokol II'de belirtilen tavizleri, bu Bölümün hükümlerine göre, karşılıklı olarak birbirlerine tahsis edeceklerdir.
2. Taraflar, tarımın ekonomilerindeki rolünü; Taraflar arasındaki tarım ürünleri ticaretinin gelişimini; tarım ürünlerinin yüksek hassasiyetini; tarım politikalarının kurallarını dikkate alarak, Ortaklık Komitesinde, tarım ürünleri ticaretinde birbirlerine daha ileri tavizler verme imkanlarını inceleyeceklerdir.
3. Bu amaca uygun olarak, Taraflar arasında, tarım ürünlerinde ticareti kolaylaştıracak önlemleri düzenleyen Protokol II akdedilmiştir.

MADDE 13

Sağlık ve Bitki Sağlığı Önlemleri

Taraflar, sağlık ve bitki sağlığı konularındaki mevzuatını, keyfi veya haklı olmayan ayrımcılık şeklinde veya aralarındaki ticarete gizli kısıtlama aracı olarak uygulamayacaklardır. Taraflar, sağlık önlemlerini GATT 1994 ve diğer ilgili DTÖ anlaşmalarının hüküm ve usulleri çerçevesinde uygulayacaklardır.

MADDE 14

Özel Korunma Hükümleri

İşbu Anlaşmanın diğer hükümleri ve özellikle 21'inci Madde hükmü saklı kalmak kaydıyla, tarım ürünlerinin özel hassasiyeti göz önünde bulundurularak, işbu Anlaşma ile tanınan tavizlere konu olan Taraflardan biri menşeli ürünlerin ithalatının diğer Tarafın pazarında veya dahili düzenleyici mekanizmalarında ciddi zarara veya zarar tehdidine yol açması halinde, Taraflar, uygun bir çözüm bulunması amacıyla derhal istişarelerde bulunacaklardır. Çözüm bulununcaya kadar ilgili Taraf, ilgili DTÖ hükümlerine göre, gerekli gördüğü önlemleri alabilecektir.

CS

BÖLÜM III ORTAK HÜKÜMLER

MADDE 15 Dahili Vergilendirme

1. Taraflar, dahili vergiler ile diğer vergileri ve düzenlemeleri GATT 1994'ün III'üncü Maddesi ve diğer ilgili DTÖ Anlaşmalarına göre uygulamayı taahhüt ederler.
2. İhracatçılar, Taraflardan birinin ülkesine ihraç edilen ürünlere konulan vasıtalı veya vasitasız vergilendirme miktarından daha fazla dahili vergilendirme iadesinden istifade edemezler.

MADDE 16 Diğer Anlaşmalar Tarafından Düzenlenen Ticaret İlişkileri

1. İşbu Anlaşma, kendisinin getirdiği ticaret rejimini ve özellikle menşe kurallarıyla ilgili hükümlerini olumsuz olarak etkilemedikçe, üçüncü ülkelerle gümrük birliklerinin, serbest ticaret alanlarının devamını veya bunların kurulmasını yahut sınır ticaretine yönelik düzenlemeler yapılmasını engellemeyecektir.
2. Taraflar, gümrük birlikleri veya serbest ticaret alanları tesis eden anlaşmalar ve uygun olduğu taktirde üçüncü ülkelerle dış ticaret politikalarına ilişkin diğer temel meseleler hakkında Ortaklık Komitesinde istişarelerde bulunacaklardır. Söz konusu istişareler, Tarafların işbu Anlaşmada ifade edilen karşılıklı menfaatlerinin dikkate alınmasını teminen yapılacaktır.

MADDE 17 Yapısal Uyum

1. Tunus, 5'inci Madde hükümlerinden sapma olarak, sınırlı bir süre için, gümrük vergilerinin yükseltilmesi şeklinde istisnai önlemler alabilir.
2. Bu önlemler, ancak bebek endüstriler veya yeniden yapılanma geçiren yahut özellikle önemli toplumsal sorunlara neden olabilecek ciddi güçlüklerle karşılaşan belli sektörler bakımından söz konusu olabilecektir.
3. Türkiye menşeli ürünlerin Tunus'a ithalatında, söz konusu önlemler kapsamında ihdas edilen gümrük vergileri, ad valorem %25 düzeyini geçemeyecek ve Türkiye menşeli ürünler için tercih unsurunu koruyacaktır. Söz konusu önlemlere tabi ürünlerin toplam ithal kıymeti, 4'üncü Maddede tanımlanan sanayi ürünlerinin Türkiye'den toplam ithalatının, istatistiklerin temin edilebildiği son yıl itibariyle, % 20'sini geçemeyecektir.

4. Söz konusu önlemler, Ortaklık Komitesi tarafından daha uzun bir süreye izin verilmedikçe, beş yılı aşmayacak bir dönem için uygulanacaktır. En geç geçiş döneminin sonunda bu önlemlerin uygulanmasına son verilecektir.
5. Bir ürüne ilişkin bütün vergilerin ve miktar kısıtlamalarının yahut eş etkili vergilerin veya önlemlerin kaldırılmasından itibaren üç yıldan fazla bir zaman geçmiş olması halinde, söz konusu ürüne karşı bu tür önlemler ihdas edilemeyecektir.
6. Tunus, almayı düşündüğü istisnai önlemler hakkında Ortaklık Komitesini bilgilendirecektir. Türkiye'nin talebi üzerine, bu önlemler ve uygulanacakları sektörler konusunda, önlemlerin uygulanmasından önce Ortaklık Komitesinde istişarelerde bulunulacaktır. Tunus, söz konusu önlemleri alırken, Ortaklık Komitesine, işbu Maddeye istinaden ihdas edilen gümrük vergilerinin kaldırılmasına yönelik bir takvim sunacaktır. Bu takvim, söz konusu vergilerin, yürürlüğe konulmalarından en geç iki yıl sonra başlamak üzere, eşit oranlarda tedricen kaldırılmalarını sağlayacaktır. Ortaklık Komitesi farklı bir takvime karar verebilir.

MADDE 18

Damping

Taraflardan biri, işbu Anlaşma tarafından düzenlenen ticari ilişkilerde, GATT 1994'ün VI'ncı Maddesi anlamında damping yapılmakta olduğunu tespit ederse, bu uygulamaya karşı, GATT 1994'ün VI'ncı Maddesine ve bu Madde ile ilgili anlaşmalarca tesis edilen kurallara ve işbu Anlaşmanın 21'inci Maddesinde düzenlenen şartlar ve usullere göre uygun önlemleri alabilir.

MADDE 19

Korunma Önlemleri

1. Herhangi bir ürünün Taraflardan birine çok yüksek miktarlarda ithal edilmesi halinde, Taraflardan her biri, GATT 1994'ün XIX'uncu Maddesi ve DTÖ Korunma Önlemleri Anlaşması çerçevesindeki hak ve yükümlülüklerini muhafaza eder. İşbu Anlaşma, korunma önlemleri bakımından Taraflara herhangi bir ilave hak veya yükümlülük getirmemektedir.
2. Bu Maddenin birinci fıkrası hükümlerine hâlel gelmeksizin, Taraflardan herhangi biri tarafından alınan korunma önlemleri hakkında 21'inci Maddede ortaya konan usuller uygulanacaktır.

MADDE 20
Re-eksport ve Ciddi Kıtık

7'nci ve 9'uncu Maddelerin hükümlerine uyulması:

- a) Bir ürünün, işbu Anlaşmanın ihracatçı Tarafının ihracat miktar kısıtlamaları, ihracat vergileri yahut eş etkili önlemler veya vergiler uyguladığı bir üçüncü ülkeye re-eksportuna yol açmakta ise; veya
- b) ihracatçı Taraf için elzem bir üründe ciddi kıtlığa veya kıtlık tehdidine yol açmakta ise;

ve yukarıda sözü edilen durumların, ihracatçı Taraf için büyük güçlükler doğurması veya bunları doğurması ihtimalini ortaya çıkarması halinde, anılan Taraf, işbu Anlaşmanın 21'inci Maddesinde düzenlenen şartlar ve usuller dairesinde uygun önlemleri alabilir. Bu önlemler, ayırım gözetilmeyecek şekilde uygulanacak ve var olmalarını haklı kılan şartlar sona erdiğinde kaldırılacaklardır.

MADDE 21
Bildirim ve İstişare Usulleri

1. Taraflar, 14, 18, 19, 20, 25, 26 ve 47'nci Maddelerde ifade edilen önlemlerin uygulanmasına yönelik bu Maddede belirtilen işlemleri başlatmadan önce, aralarındaki görüş farklılıklarını doğrudan istişarelerde bulunmak suretiyle çözmek için çaba sarf edecekler ve bu önlemler hakkında diğer Tarafı haberdar edeceklerdir.
2. İşbu Maddenin birinci fıkrasında açıkça belirtilen hallerde, bir önleme başvurmayı düşünen Taraf, derhal Ortaklık Komitesine bildirimde bulunacaktır. İlgili Taraf, Ortaklık Komitesine konuyla ilgili bütün bilgileri sağlayacak ve olayın incelenmesi için gereken yardımı yapacaktır. Müstereken kabul edilebilir bir çözümün bulunabilmesini teminen, Taraflar, gecikmeksizin Ortaklık Komitesinde istişarelerde bulunacaklardır.
3. Meselenin Ortaklık Komitesine intikalini izleyen bir ay içerisinde, ilgili Tarafın, itiraz edilen uygulamaya veya bildirilmiş güçlüklerle son verememesi ve bu mesele ile ilgili olarak bir Ortaklık Komitesi kararının bulunmaması halinde, zarar gören Taraf, durumun düzelmesi için gerekli gördüğü önlemleri alabilir.
4. Alınan önlemler derhal Ortaklık Komitesine bildirilecektir. Söz konusu önlemler, kapsam ve süreleri bakımından, uygulanmalarına sebebiyet veren durumun düzeltilmesi için kesinlikle gerekli olanlarla sınırlı tutulacak ve bahse konu uygulamaların veya güçlüklerin sebebiyet verdiği zararı aşmayacaklardır. İşbu Anlaşmanın işleyişine en az zarar verecek önlemlere öncelik tanınacaktır.

5. Alınan önlemler, hafifletilmelerini yahut şartların söz konusu önlemlerin mevcudiyetini haklı çıkarmadığı zaman sona erdirilmelerini teminen, Ortaklık Komitesi bünyesinde düzenli olarak istişarelere konu kılınacaktır.
6. Ani eylemi gerektiren olağanüstü şartların önceden incelemeyi imkansız kılması halinde, ilgili Taraf, 14, 18, 19, 20, 25, 26 ve 47'nci Maddelerdeki hallerde, durumu düzeltmek için kesinlikle gerekli olan ihtiyati önlemleri hemen uygulayabilir. Önlemler, gecikmeksizin Ortaklık Komitesine bildirilecek ve işbu Anlaşmanın Tarafları arasında Ortaklık Komitesi bünyesinde istişarelerde bulunulacaktır.

MADDE 22

Menşe Kuralları ve Gümrük İdareleri Arasında İşbirliği

1. Protokol III menşe kurallarını ve idari işbirliği yöntemlerini düzenlemektedir.
2. Taraflar, ikili ticarete, Pan-Avrupa-Akdeniz Menşe Kümülasyonu Sistemi kapsamında uyumlaştırılmış ve güncel tercihli menşe kurallarını uygulamak hususunda mutabık kalmışlardır.

BÖLÜM IV

DEVLET TEKELLERİ, REKABET KURALLARI, ÖDEMELER VE DİĞER İKTİSADİ HÜKÜMLER

MADDE 23

Devlet Tekelleri

1. Taraflar, işbu Anlaşmanın yürürlüğe girişinden itibaren dördüncü yılın sonuna kadar, ticari nitelikteki bütün devlet tekellerini, malların tedarikine ve pazarlanmasına ilişkin şartlar itibariyle, Tarafların vatandaşları arasında farklılık olmayacak şekilde tedricen uyumlaştıracaklardır.
2. Ortaklık Komitesi, bu amacın gerçekleştirilmesi için alınan önlemlerden haberdar edilecektir.

MADDE 24

Ödemeler

Taraflar arasındaki mal ve hizmet ticareti ile menkul kıymetlere ilişkin haklardan kaynaklanan ödemeler, Tarafların kendi milli mevzuatına göre, konvertibl dövizler ile yapılacaktır.

CD

MADDE 25
Teşebbüslere ilişkin Rekabet Kuralları

1. Aşağıdaki hususlar, Taraflar arasındaki ticareti etkiledikleri ölçüde işbu Anlaşmanın düzgün şekilde uygulanması ile bağdaşmamaktadır:
 - a) Rekabetin önlenmesi, kısıtlanması veya saptırılmasını hedefleyen veya etki itibarıyla bu sonucu doğuran teşebbüsler arası bütün anlaşmalar, teşebbüslerin birlikleri tarafından alınan kararlar ve teşebbüsler arasındaki birlikte planlanmış uygulamalar;
 - b) Bir veya birden fazla teşebbüsün Taraflardan birinin topraklarının tamamında veya önemli bir kısmında sahip oldukları hakim durumu kötüye kullanması;
2. İşbu Maddenin birinci fıkrasının hükümlerinin uygulanması amacıyla, Taraflar, Avrupa Toplulukları ile aralarındaki Anlaşmalarında düzenlenen usuller ve şartlara uygun önlemleri alacaklardır. Söz konusu usullerde ve/veya şartlardaki herhangi bir değişiklik Taraflar arasında da uygulanacaktır.
3. Taraflar, özel bir uygulamanın, işbu Maddenin birinci fıkrasındaki şartlar ile bağdaşmadığını düşünürse ve:
 - a) bunun, işbu Maddenin ikinci fıkrasında atıfta bulunulan uygulama kuralları çerçevesinde yeterince ele alınmamış olması, veya
 - b) böyle kuralların yokluğu ve böyle bir uygulamanın diğer Tarafın menfaatine ciddi zarar vermesi yahut ciddi zarar tehdidi teşkil etmesi veya hizmet sektörü de dahil yerli sanayiine maddi zarar vermesi hallerinde,söz konusu Taraf, Ortaklık Komitesi bünyesindeki istişareleri takiben veya böyle bir istişare için yaptığı müracaatın üzerinden otuz çalışma günü geçtikten sonra uygun önlemleri alabilir.
4. Taraflar, işbu Maddeye uygun olarak kabul edilmiş aksine hükümlere halel gelmeksizin, meslek ve iş gizliliğinin gerektirdiği sınırlamaları göz önünde tutarak bilgi değişiminde bulunacaklardır.

MADDE 26
Sübvansiyonlar

1. Belirli teşebbüsleri veya belirli malların üretimini kayıtarak rekabeti bozan veya bozma tehlikesini doğuran herhangi bir devlet yardımı işbu Anlaşmanın düzgün şekilde uygulanması ile bağdaşmamaktadır.

CD

2. Tarafların sübvansiyonlara ilişkin hak ve yükümlülükleri, GATT 1994'ün VI ve XVI'ncı Maddelerine, DTÖ Sübvansiyonlar ve Telafi Edici Önlemler Anlaşmasına ve DTÖ Tarım Anlaşmasına tabi olacaktır.
3. İşbu Maddenin birinci fıkrasına aykırı uygulamalar söz konusu olduğunda, DTÖ/GATT 1994 hükümlerinin uygulandığı hallerde, sadece DTÖ/GATT 1994 ve onun gözetiminde müzakere edilmiş olan Taraflar arasında geçerli diğer bir başka uygun vasıta ile düzenlenen usuller ve şartlar dairesinde, uygun önlemler kabul edilebilir.
4. Her bir Taraf, devlet yardımları alanında şeffaflığı sağlayacaktır. Taraflardan birinin talebi üzerine, diğer Taraf, devlet yardımlarıyla ilgili özel münferit durumlar hakkında bilgi sağlayacaktır.

MADDE 27

Ödemeler Dengesi Güçlükleri

Taraflardan biri ciddi bir ödemeler dengesi güçlüğü içinde veya tehdidi altında olduğu takdirde, ilgili Taraf, DTÖ/GATT 1994 çerçevesinde düzenlenen şartlara ve Uluslararası Para Fonu Anlaşması Maddelerinin VIII ve XIV'üncü Maddelerine istinaden, sınırlı bir süre için ve ödemeler dengesi durumunu iyileştirmek için gerekenin ötesine gitmeyecek kısıtlayıcı önlemler alabilir. İlgili Taraf, söz konusu önlemlerin başlangıcı hakkında diğer Tarafı derhal haberdar edecek ve mümkün olan en kısa zamanda bunların kaldırılmasına yönelik takvimi diğer Tarafa sunacaktır.

MADDE 28

Fikri, Sınai ve Ticari Mülkiyet Hakları

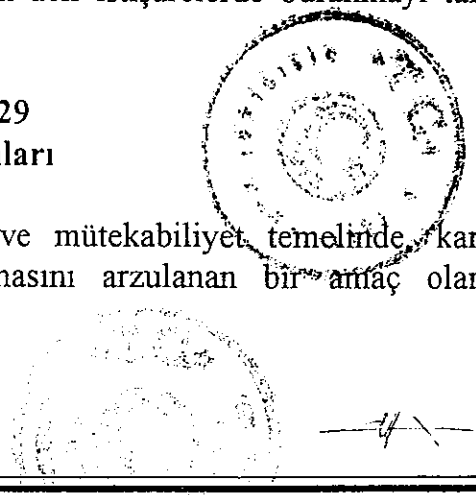
1. Taraflar, Ticaretle Bağlantılı Fikri Mülkiyet Hakları Sözleşmesi (TRIPs) ve diğer uluslararası anlaşmalarla uyumlu olarak, fikri, sınai ve ticari mülkiyet haklarının uygun ve etkin bir şekilde korunmasını sağlayacaklardır.
2. İşbu Maddenin uygulanması, Taraflarca düzenli olarak değerlendirilecektir. Fikri, sınai ve ticari mülkiyet haklarıyla ilişkili olarak ticareti etkileyen güçlüklerin ortaya çıkması halinde, Taraflardan herhangi biri, her iki Tarafı da tatmin edici çözümler bulunması için acil istişarelerde bulunmayı talep edebilir.

MADDE 29

Kamu Alımları

1. Taraflar, ayırım gözetmeme, şeffaflık ve mütekabiliyet temelinde, kamu ihalelerine serbestçe katılımın sağlanmasını arzulanan bir amaç olarak mütalaa ederler.

ad

2. Taraflar, işbu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, ihalelere katılma konusunda, birbirlerinin firmalarına, diğer herhangi bir ülkenin firmalarına tanınandan daha az ayrıcalıklı muamelede bulunmayacaklardır.

BAŞLIK II

İKTİSADİ VE TEKNİK İŞBİRLİĞİ

MADDE 30

Amaç

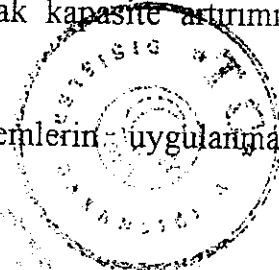
1. Taraflar, aralarındaki iktisadi, bilimsel, teknik ve ticari işbirliğini geliştirmek için gerekli bütün gayreti göstereceklerdir.
2. Taraflar, kendi kanun ve düzenlemeleri ile uluslararası yükümlülükleri çerçevesinde, sürekli olarak, iktisadi teşekkülleri, teşebbüsleri, teşkilat ve kurumları arasındaki ticari mübadelelerin, iktisadi ve teknik işbirliğinin güçlendirilmesini ve çeşitlendirilmesini teşvik edecek ve kolaylaştıracaktır.
3. Türkiye, 33'üncü Maddede belirtilen temel iktisadi işbirliği alanlarında Tunus'a teknik yardım sağlanmasına öncelik verecektir.
4. Taraflar, başta Avrupa-Akdeniz Ortaklığı içerisinde yer alanlar olmak üzere, bölge ülkeleri ile işbirliğini geliştirmeye yönelik olarak tasarlanan faaliyetleri teşvik edeceklerdir.

MADDE 31

Kapsam

1. İşbirliği ve teknik yardım;
 - a) evvela bebek endüstriler, iç güçlüklerden veya Türkiye ve Tunus arasındaki ticaretin kapsamlı olarak serbestleşmesi sürecinden olumsuz olarak etkilenen sektörler üzerinde odaklanacaktır.
 - b) tarafların ekonomilerini daha da yakınlaştırması muhtemel alanlarda yoğunlaşacaktır.
 - c) işbu Anlaşmanın Tunus ile uygulanabilmesi için gerekli kurumların ve insan kaynaklarının yaratılmasına yardımcı olacak kapasite artırımı ve eğitim programları üzerine odaklanacaktır.
 - d) bölge içi işbirliğini geliştirmeye yönelik önlemlerin uygulanmasını özendircektir.

CO

- e) özel sektör kuruluşları arasındaki ortak teşebbüsleri, eşleştirilen teşebbüsleri ve ortak yatırımları destekleyecektir.
2. Taraflar, iktisadi işbirliğini, bu Bölüm hükümlerinin kapsamadığı, sulama, ulaştırma, iletişim, yüksek öğrenim, turizm ve diğer hizmetler ile kalkınma ve planlama gibi alanlarla mahdut olmamak üzere, diğer alanlara da genişletme hususunda mutabık kalmışlardır.

MADDE 32

Yöntem ve Şekiller

1. Taraflar arasında iktisadi, ticari, teknik ve bilimsel işbirliği alanlarında akdedilen Anlaşmalar, işbu Anlaşmanın hükümlerine hâlel getirmeksizin uygulanacaktır.
2. Taraflar, iktisadi işbirliğinin ve teknik yardımın yöntem ve şekillerini, özellikle 40'ıncı Maddede belirtilen Ortaklık Konseyinin çalışmaları kapsamında, daha ayrıntılı olarak belirleyeceklerdir. Ortaklık Konseyi, bu hususu dikkate alarak, alt komiteler tesis etmeye karar verebilir.
3. İktisadi işbirliği ve teknik yardım özellikle aşağıda belirtilen şekilde ifa edilecektir:
 - a) resmi görevlilerin ve uzmanların toplantıları da dahil olmak üzere, her bir işbirliği alanında düzenli bilgi ve fikir teatisinde bulunulması;
 - b) fuarlara ve sergilere karşılıklı katılımın özendirilmesi;
 - c) müşavirlik, uzmanlık ve eğitim transfer edilmesi;
 - d) seminerler ve çalıştay çalışmaları gibi müşterek faaliyetlerin yürütülmesi;
 - e) teknik, idari ve düzenleyici yardım sağlanması;
 - f) ortak teşebbüslerin teşvik ve tesis edilmesi;
 - g) işbirliğine ilişkin bilgilerin yayımlanması;
 - h) iktisadi, bilimsel ve teknik bilgi mübadelesinde bulunulması;
 - i) teknik ve bilimsel işbirliğinin muhtelif alanlarında burs sağlanması.
4. İktisadi, bilimsel ve teknik işbirliği uygulamaları ile ilgili projeler, Tarafların, yürürlükte olan mevzuatına uygun olarak, iştirakçi firma ve kuruluşlar arasında akdedilecek ayrı programlar, anlaşmalar ve sözleşmelerle düzenlenecektir.

CA

—/—

5. Taraflarca, sağlanacak uzman, müşavir ve diğer teknik personelle ilgili hususlar, Tarafların yetkili makamları arasında bilahare akdedilecek ayrı protokollerle düzenlenecektir.

MADDE 33
Temel İktisadi İşbirliği Alanları

İşbu Anlaşma kapsamındaki işbirliği, evvela, Anlaşmanın 34 ila 39'uncu Maddelerinde ayrıntılı olarak belirtilen aşağıdaki alanları kapsayacaktır:

- a) Sanayi;
- b) Tarım;
- c) Hizmetler;
- d) Küçük ve orta boy işletmeler;
- e) Ticaretin geliştirilmesi;
- f) Yatırım teşviki.

MADDE 34
Sınai İşbirliği

Sınai işbirliğinin ana hedefi, Tunus'u, sanayiini yenileştirmek ve çeşitlendirmek ve özellikle, her iki Tarafın iktisadi operatörleri arasında işbirliğini güçlendirerek, özel sektöre ve sınai gelişmeye müsait bir çevre yaratmaya dönük çabalarında desteklemek olacaktır.

MADDE 35
Tarım ve Balıkçılıkta İşbirliği

Taraflar, ikili ilişkilerin güçlendirilmesinde, tarım ve balıkçılıkta işbirliği yapılmasının önemini dikkate alarak, arzulanan işbirliği alanları olarak aşağıdakileri belirlemişlerdir:

- a) tarım, ormancılık, su kaynakları ve kırsal gelişim konularına ilişkin bilimsel ve teknik bilgiler ile uzmanlıkların mübadelesi;
- b) karşılıklı uzman mübadelesi;
- c) her iki ülkede eğitim, seminer, konferans ve toplantılar tertiplenmesi;
- d) ilgili kuruluşlar arasında doğrudan ortak faaliyetlerin tesis edilmesi;

CA

- e) tarımsal üretim, işleme ve pazarlama yatırımları ile ticaretinin, her iki ülkede ve diğer pazarlarda teşvik edilmesi.

MADDE 36
Hizmetlerde İşbirliği

1. İşbu Anlaşmanın Tarafları, hizmetler ticaretinin giderek artan önemini idrak etmektedir. Taraflar, özellikle Avrupa-Akdeniz Ortaklığı kapsamında, aralarındaki işbirliğinin tedricen geliştirilmesi ve genişletilmesi yönündeki çabalarında, DTÖ Ticaret ve Hizmetler Genel Anlaşması'nın (GATS) ilgili hükümlerini ve bu meyandaki çok taraflı ticaret müzakerelerini de dikkate alarak, pazarlarının hizmetler ticaretine karşılıklı olarak açılması ve tedricen serbestleştirilmesi amacıyla işbirliği yapacaklardır.
2. Taraflar, hizmetler alanındaki işbirliği yöntemlerini Ortaklık Konseyinde görüşeceklerdir.

MADDE 37
Küçük ve Orta Boy İşletmeler Arasında İşbirliği

1. Ticari ve iktisadi faaliyetlerin daha da artırılması maksadıyla, Taraflar, iki ülkenin küçük ve orta boy işletmeleri (KOBİ'ler) arasındaki iş ve yatırım imkanları ile ortak teşebbüsleri teşvik etmeye öncelik vereceklerdir. Taraflar, bu çerçevede;
 - a) girişimcilik, yönetim, araştırma ve yönetim merkezleri, kalite ve üretim standartları konularındaki uzmanlıkları mübadele edeceklerdir;
 - b) yatırım imkanları yaratmak amacıyla piyasa bilgileri sağlayacaklardır;
 - c) KOBİ'lerle ilgili basılı belgeler sağlayacaklardır.
2. Türkiye, Tunus'un ilgili özel sektör kuruluşlarına yönelik kapasite artırıcı çabalarını teşvik edecektir.

MADDE 38
Ticaretin Geliştirilmesi

Ticari işbirliği evvela aşağıdaki hususlara odaklanacaktır:

- a) Aralarındaki ticaretin geliştirilmesi, çeşitlendirilmesi ve artırılması ile Tarafların iç, bölgesel ve uluslararası pazarlardaki rekabet güçlerinin artırılması;

CD

- b) Neticede uygunluk değerlendirmesine dair karşılıklı tanıma anlaşmalarının akdedilmesine yol açmak üzere, Tunus laboratuvarlarının yenilenmesi;
- c) Gümrük alanında mesleki eğitim ve kurs verilmesi de dahil olmak üzere, gümrük ve menşee konularındaki işbirliğinin artırılması;
- d) Fikri, sınai ve ticari mülkiyet ile standardizasyon ve kalite için Tunus'a teknik destek sağlanması;
- e) Mesleki kurslar dahil, eğitim ve kurslar alanında önemli bir ilerleme sağlamak üzere yollar bulunması;
- f) Tarafların ülkelerinde, tecrübe ve yöntemlerin paylaşılması ve teatisi amacıyla, uzman kurumlar arasında kalıcı ilişkilerin tesis edilmesi;
- g) Ticareti geliştirme stratejilerinin hazırlanması ve rekabet gücünü destekleyici ticaret ortamının yaratılması;
- h) Hem kamu hem de özel sektörde ticaret ve destek hizmetleri alanlarında kapasite artırımı ile insan kaynaklarının ve mesleki becerilerin geliştirilmesi;
- i) Piyasanın know-how ihtiyacı hakkında bilgi teatisi ve yatırımlar ve ortak teşebbüsler aracılığıyla teknoloji transferi;
- j) Özel sektörün, başta ticaretle meşgul küçük ve orta boy işletmeler olmak üzere, geliştirilmesi;
- k) Ticaretin ve destek hizmetlerinin geliştirilmesi ile ilgili örgütlerin kurulması, intibakı ve kuvvetlendirilmesi;
- l) Üçüncü ülkelerde, ticaret ve ticaretle alakalı alt yapı ve hizmetlerin geliştirilmesi amacıyla bölgesel işbirliği;
- m) Sahtekarlık ve korsanlığa karşı mücadele ve bunlardan korunmayla işigal eden milli örgütlerin takviye edilmesi için bilgi ve uzmanlık mübadelesi.

MADDE 39 Yatırım Teşviki

Taraflar, iktisadi büyümenin ve gelişmenin başarılmasında, yatırımların teşvikinin ve aralarındaki teknoloji akışının önemli bir vasıta olduğunu idrak ederler. Bu çerçevedeki işbirliği aşağıdaki hususları kapsayacaktır:

- a) Yatırım fırsatlarını ve yatırım mevzuatına dair bilgi kanallarını teşhis eden uygun vasıtalar;

CD

- b) Tarafların yurt dışında yatırımları teşvik eden önlemleri hakkında bilgi temini (teknik yardım, mali destek, yatırım garantisi, vs.);
- c) Yabancı yatırımcıların iştirakine açık olanlar da dahil, kalkınma projelerinin tasarlanması ve yürütülmesi.

BAŞLIK III

KURUMSAL VE NİHAİ HÜKÜMLER

MADDE 40

Türkiye-Tunus Ortaklık Konseyinin Kurulması

Kendi çalışma usullerine göre, yılda en az bir kere toplanacak olan ve kural olarak dış ticaretten sorumlu Bakanların başkanlık edeceği bir Ortaklık Konseyi kurulmuştur.

MADDE 41

Ortaklık Konseyinin Görevleri

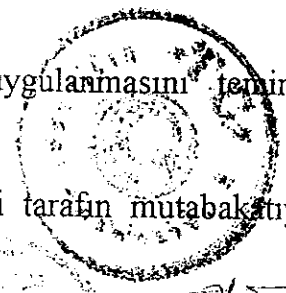
Ortaklık Konseyi, işbu Anlaşmanın uygulanması sürecinde kaydedilen gelişmeleri gözden geçirecektir. Ayrıca, işbu Anlaşmanın iktisadi ve sosyal etkisi dahil olmak üzere, Anlaşmadan kaynaklanan temel konular ile karşılıklı menfaatleri ilgilendiren ikili veya çok taraflı meseleleri de inceleyecektir.

MADDE 42

Ortaklık Konseyinin Usulleri

1. Ortaklık Konseyi her iki tarafın resmi görevlileri ile kamu ve özel sektör temsilcilerinden oluşacaktır.
2. Ortaklık Konseyi çalışma usullerini tespit edecektir.
3. Ortaklık Konseyi işbu Anlaşmanın hedeflerine ulaşmak amacıyla, Anlaşmada zikredilen hususlarda karar almaya yetkilidir.
4. Alınan kararlar, kararları uygulamak için gerekli olan önlemleri alması icap eden Taraflar için bağlayıcıdır. Ortaklık Konseyi tavsiyelelerde de bulunabilir.
5. Ortaklık Konseyi, lüzum halinde, Anlaşmanın uygulanmasını teminen çalışma grupları veya organlar ihdas edebilir.
6. Ortaklık Konseyi kararlarını ve tavsiyelerini her iki tarafın mutabakatıyla alacaktır.

CD

MADDE 43
Ortaklık Komitesinin Kurulması

1. Ortaklık Konseyi'nin yetkisi altında olmak üzere, işbu Anlaşmanın uygulanmasından sorumlu bir Ortaklık Komitesi kurulmuştur.
2. Ortaklık Konseyi yetkilerinin bir kısmını veya tamamını Ortaklık Komitesi'ne devredebilir.

MADDE 44
Ortaklık Komitesinin Usulleri

1. Ortaklık Komitesi, Tarafların talebi üzerine gerekli olduğu her zaman, ancak yılda en az bir defa olmak üzere, uygun bir seviyede, münavebeli olarak Türkiye ve Tunus'ta toplanacaktır.
2. Ortaklık Komitesi çalışma usullerini tayin edecektir.
3. Ortaklık Komitesi, Anlaşmanın uygulanması hususunda ve Konsey'in yetkilerini kendisine devrettiği alanlarda karar almak yetkisini haizdir.
4. Kararlarını her iki tarafın mutabakatıyla alacaktır. Alınan kararlar, kararları uygulamak için gerekli olan önlemleri alması icap eden Taraflar için bağlayıcıdır.

MADDE 45
Güvenlik İstisnaları

İşbu Anlaşmada yer alan hiç bir hüküm, Taraflardan birinin temel güvenlik menfaatleri için gerekli gördüğü herhangi bir önlemi, bu önlemler GATT 1994'ün XXI'inci Maddesi ile uyumlu olduğu müddetçe, almasını engellemez.

MADDE 46
Genel İstisnalar

İşbu Anlaşma, kamu ahlakı, kamu politikası veya kamu güvenliği; insan, hayvan ve bitki hayatının ve sağlığının korunması; sanatsal, tarihi veya arkeolojik değeri haiz milli hazinelerin korunması; fikri, sınai ve ticari mülkiyetin korunması sebepleriyle ithalat, ihracat veya transit ürünler üzerindeki yasaklamaları veya kısıtlamaları engellemez. Bununla beraber, bu tür yasaklamalar ve kısıtlamalar, Taraflar arasındaki ticarete keyfi ayırım yapılması veya gizli kısıtlamalar için bir araç teşkil etmemelidir.

CD

MADDE 47
Yükümlülüklerin Yerine Getirilmesi

1. Taraflar, işbu Anlaşmanın hedeflerine ulaşılmasını ve işbu Anlaşmadan doğan yükümlülüklerinin yerine getirilmesini teminen gerekli bütün önlemleri alacaklardır.
2. Taraflardan biri, diğer Tarafın işbu Anlaşmadan doğan bir yükümlülüğünü yerine getirmede kanısına varırsa, söz konusu Taraf, işbu Anlaşmanın 21'inci Maddesinde düzenlenen şartlar ve usuller dairesinde uygun önlemleri alabilir.

MADDE 48
Uyuşmazlıkların Halli

1. Taraflardan her biri, işbu Anlaşmanın uygulanmasına veya yorumlanmasına dair uyuşmazlıkları Ortaklık Konseyine sunabilir.
2. Ortaklık Konseyi, uyuşmazlığı, karar almak suretiyle çözebilir.
3. Taraflardan her biri, ikinci fıkrada ifade edilen kararın yerine getirilmesi kapsamındaki önlemleri almakla yükümlü olacaktır.
4. Uyuşmazlığın, ikinci fıkra çerçevesinde çözülmesinin mümkün olamaması halinde, Taraflardan herhangi biri, hakem tayini hususunda diğerine bildirimde bulunabilir. Bunun üzerine, diğer Taraf, iki ay zarfında ikinci bir hakem tayin etmelidir.
5. Ortaklık Konseyi üçüncü hakemi tayin edecektir.
6. Hakemlerin kararları oy çoğunluğu ile alınacaktır.
7. Uyuşmazlığın Taraflarının her biri hakemlerin kararını uygulamak için gereken adımları atacaktır.

MADDE 49
Geliştirici Hüküm

1. Taraflardan biri, işbu Anlaşma ile kurulan ilişkileri, Anlaşmanın kapsamadığı alanlara yaymak suretiyle geliştirmenin, yararlı ve Tarafların ekonomilerinin menfaatine olacağını düşündüğü takdirde, diğer Tarafa gerekçeli bir talep sunacaktır. Ortaklık Konseyi, Ortaklık Komitesinden, bu talebi incelemesini ve yerinde görmesi halinde, kendilerine, özellikle müzakerelerin başlatılmasına yönelik tavsiyelerde bulunmasını isteyebilir.

CA

— 47 —

2. Birinci fıkrada atıfta bulunulan usul sonucunda varılan Anlaşmalar, işbu Anlaşmanın Taraflarının milli mevzuatı dairesinde onaylanacak veya kabul edilecektir.

MADDE 50

Tadilatlar

Ekleri ve Protokolleri de dahil olmak üzere, işbu Anlaşmada yapılacak tadilatlar, Tarafların birbirlerine, bu tadilatların yürürlüğe girmesi için milli mevzuatında öngörülen bütün gereklerin yerine getirildiğini bildirdikleri son yazılı bildirimin diplomatik kanallar vasıtasıyla ulaştığı tarihte yürürlüğe girecektir.

MADDE 51

Protokol ve Ekler

İşbu Anlaşmaya dair Protokoller ve Ekler Anlaşmanın ayrılmaz parçasını oluşturur. Ortaklık Konseyi, Tarafların milli mevzuatına göre, Protokolleri ve Ekleri tadil etmeyi kararlaştırabilir.

MADDE 52

Yürürlük Süresi ve Fesih

1. İşbu Anlaşma sınırsız bir süre için akdedilmiştir.
2. Taraflardan her biri, işbu Anlaşmanın feshini diğer Tarafa yazılı olarak bildirebilir. İşbu Anlaşma, fesih bildiriminin diğer Tarafa ulaştığı tarihten sonraki yedinci ayın birinci günü sona erer.

MADDE 53

Yürürlüğe Giriş

1. İşbu Anlaşma, Tarafların birbirlerine, işbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için milli mevzuatında öngörülen bütün gereklerin yerine getirildiğini bildiren son yazılı bildirimin diplomatik kanallar vasıtasıyla ulaştığı tarihten sonraki ikinci ayın birinci günü yürürlüğe girecektir.
2. İşbu Anlaşma, yürürlüğe girmesi ile birlikte Taraflar arasında akdedilmiş olan aşağıdaki Anlaşmanın yerini alacaktır:

“Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti arasında Ticaret, Ekonomik ve Teknik İşbirliği Anlaşması (15 Temmuz 1992 tarihinde imzalanan).”

CD

—

BUNUN KANITI OLARAK aşağıda imzaları bulunan tam yetkili temsilciler, bu hususta tam yetkili olarak, işbu Anlaşmayı imzalamışlardır.

İşbu Anlaşma, 25 Kasım 2004 tarihinde, Tunus'da bütün metinler eşit derecede muteber olmak üzere, her biri Türkçe, Arapça ve İngilizce dillerinde, iki orijinal nüsha olarak yapılmıştır. İşbu Anlaşmanın yorumunda farklılık olması halinde İngilizce metin esas alınacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti Adına

Tunus Cumhuriyeti Adına

Kürřad TÜZMEN
Devlet Bakanı

Mondher ZENAIDI
Ticaret ve El Sanatları Bakanı

